

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Üstatlar Toplumu

Prof. Dr. İsmail Tufan

Günümüz insanı kendisini “bilgi çağında” yaşadığı için önceki nesillerden üstün görebilir, ama genelde geçerli olan durumların bireysel düzlemdeki görüntüleri çelişkilerle doludur.

Bunun örneklerini her gün görüyoruz. Bu moral bozukluğuna, bıkkınlığa veya “inceldiği yerden kopsun” düşüncesine eğilimlerimizi arttırıyor. Trafikimiz, eğitimimiz, katılım olanaklarımız bilgi çağından çok uzaktadır. Bilgi bolluğunda bilgisizlik yaşıyoruz.

Herhalde bu yüzden manipülasyona yatkınız. Her söylenene inanan, söyleneni değerlendirecek bilgiden yoksun, sadece aktarma bilgilerle yetinen ve aktarılanı aktaran insanlardan meydana gelen bir topluluk olarak yola devam edebilir miyiz?

Zayıf ve güçsüz yanlarımızı dengelemeyi, güçlü yanlarımızı teşvik etmeyi ve desteklemeyi pek beceremiyoruz.

Bilgiç kişilere sıkça rastlıyoruz. Birçoğumuz neredeyse her alanda kendisini “usta” zannediyor. Galiba hiçbir ülkede bizdeki gibi tartışmacıların birbirine “üstat” deme alışkanlığı yoktur. “Üstatların” çoğaldığı yerde ustalar azalır ve var olan az sayıdaki ustalara da değer verilmez.

Üstat yerine kendilerine “otorite” de diyorlar. Aralarında “efsaneleşen” otoriteler var. Medya onları böyle lanse ediyor. “Efsane geri dönüyor” veya “efsane gidiyor” gibi laflarla kafamıza resimler nakşediliyor.

Kimileri kendini “fenomen” olarak tanımlıyor. “İnternet fenomeni” diye bir laf üretildi ve her “üstat” kendini aynı zamanda medyatik bir fenomen olarak görüyor. Bir taraftan Türkçemizi korumak isterken, diğer taraftan “otorite”, “fenomen”, “sivi” (CV anlamında), “emar” (MRT anlamında) gibi birçoğu aynı zamanda yanlış olan kavramlar dilimize giriyor. Bu “dil kirliliği” ile “düşünce kirliliği” arasında ilişki olduğunu düşünüyorum.

Açık konuşmak gerekirse, üstatlardan, fenomenlerden, efsanelerden bıktım. “Dev aynasına” bakmaktan usandım. “Pamuk Prenses’in üvey anasına” benzeyenleri hiç hazzetmiyorum. Bir bardakta fırtına koparanlara ayırdığımız zamana acıyorum. Onlara ayrılan her saniyenin boşa gittiğini düşünüyorum.

Kendi kendine övünenler, kendini efsaneleştirenler, kendi kendini fenomenleştirenler, bize hiç dinlemek istemediğimiz masalları anlatmaktan bıkmadılar. Bizi budala yerine koyanlara budala olduklarını göstermek gerekiyor.

Kendi kendine “üstat” unvanını takanlardan toplum için gelişim koşullarını yaratmalarını, yaşam süresi uzayan insanımızın beceri kaybını önlemelerini, çocuk, genç ve yaşlıların

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

bedensel, zihinsel, sosyal yeteneklerini arttırmalarını, sağlıklı yaşam alanlarını genişletmelerini ve geliştirmelerini bekleyebilir miyiz? “Her şey iyi olacak” demekle her şey iyi mi oluyor? Bu soruların hepsine “hayır” cevabını vermek gerekmez mi?

İnsanlar, eylemlerinin yönelimsel niteliği koşulu altında, dilek veya hedeflerine yönelir. Eylem seçeneklerini sonuçlarıyla algılar ve her birinin sonuçlarına ilişkin meydana gelme olasılığı hakkında beklentiler oluştururlar. Seçenekleri ve fırsatları engelleyen objektif kısıtlayıcılar hep vardır. Fakat bizde fırsattan çok engelleyici olduğu için dilekler, arzular, hedefler, insanımıza büyük bir hayal olarak görünüyorlar. Hayalleriyle yaşayanların hayalperestliğe yönelimleri de dikkate alınmalıdır. Gerçekleşmeyen hayallerinden bunalanların çoğaldığı yerde artık buhran da uzakta değildir, kapıyı çalmak üzeredir. Ancak bunu işitecek “ustalara” ihtiyaç varken, hâlâ kendi kendini üstat ilan edenlerle meşgul oluyor ve onlar tarafından meşgul ediliyoruz. Hayat ne kadar uzasa da kısadır ve kısa hayatımızı bunlarla geçiremeyiz. Bize anlamlı hayat gereklidir.